

2. Спиридонова В.И. Бюрократия и реформа (анализ концепции М. Крозье) / В.И. Спиридонова – М.: ИФРАН, 1997. – 314 с.
3. Тихонова Н.Є. Бюрократія: частина суспільства або його контрагент? // Соціологічне дослідження. – 2006. – № 3 – С 4-8.
4. Граждан В. Антибюрократическая революция: возможна ли она? / В. Граждан // Власть. – 2004. – № 10. – С. 40-47.
5. Пірен М.І. Подолання бюрократизму як чинник перезавантаження управлінської діяльності політико-владної еліти України в кризовий період / Пірен М.І. // Психологія і суспільство. – 2009. – № 4. – С. 153-159.
6. Скрипнюк В.М. Бюрократизм в системі державного управління та правовий механізм його подолання. – Рукопис. Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за фахом 23.00.02 – політичні інститути та процеси. – Одеська державна юридична академія, Одеса, 1999. – Стр. 1-3.
7. Закон України Про Національне антикорупційне бюро України, 2014 № 47, ст. 2051.
8. Кримінальний процесуальний кодекс України, 2013, № 9-10, № 11-12, № 13, ст. 88.

Побоженська Н.В.

аспірант,

*Одеський регіональний інститут державного управління
Національної академії державного управління
при Президентіві України*

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТЬ «АДМІНІСТРАТИВНІ ПОСЛУГИ» ТА «ПУБЛІЧНІ ПОСЛУГИ» В НАЦІОНАЛЬНОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ

Напрацювання пропозицій щодо вдосконалення механізму надання публічних послуг неможливе без проведення аналізу законодавчого регулювання функціонування цього механізму.

Дослідження процесу еволюції термінів та суспільних відносин у сфері законодавчого регулювання механізму надання публічних послуг Україні призвело до висновку щодо необхідності його вдосконалення.

В законодавчому полі України на сьогоднішній день паралельно існує декілька конструкцій, що застосовуються законодавцем до близьких за змістом, а, іноді, тотожним суспільним відносинам. Такими конструкціями є: «публічні послуги», «адміністративні послуги», «державні послуги», «управлінські послуги» та «соціальні послуги». Відсутність чіткої межі між цими термінами та деяка неузгодженість нормативно-правових актів, що регулюють функціонування механізму надання адміністративних послуг населенню, зокрема, породжують певні проблеми функціонування механізму надання публічних послуг в Україні в цілому.

Для аналізу проблеми правового регулювання перш за все необхідно визначитись із сутністю та змістовним навантаженням таких категорій як «публічні послуги» та «адміністративні послуги», з'ясувати чим розрізняється

їх законодавче визначення та практичне навантаження в Україні сьогодні, коло цих послуг та суб'єктів їх надання.

Законодавче визначення терміну «адміністративна послуга» міститься в Законі України «Про адміністративні послуги» [1]. Відповідно до частини 1 статті 1 цього закону адміністративна послуга це – «результат здійснення владних повноважень суб'єктом надання адміністративних послуг за заявою фізичної або юридичної особи, спрямований на набуття, зміну чи припинення прав та/або обов'язків такої особи відповідно до закону».

Таким чином, визначення терміну «адміністративна послуга» в Законі України «Про адміністративні послуги» надається через інші терміни, такі, як «суб'єкт надання адміністративної послуги» та «здійснення владних повноважень». Визначення терміну «суб'єкт надання адміністративної послуги» здійснюється в Законі України «Про адміністративні послуги» наступним чином: «суб'єкт надання адміністративної послуги – орган виконавчої влади, інший державний орган, орган влади Автономної Республіки Крим, орган місцевого самоврядування, їх посадові особи, уповноважені відповідно до закону надавати адміністративні послуги».

Що стосується терміну «суб'єкт владних повноважень», то тлумачення цього терміну здійснюється законодавцем в пункті 7 частини 1 статті 3 Кодексу адміністративного судочинства України як «орган державної влади, орган місцевого самоврядування, їхня посадова чи службова особа, інший суб'єкт при здійсненні ними владних управлінських функцій на основі законодавства, в тому числі на виконання делегованих повноважень» [2].

Таким чином, аналіз цих нормативно-правових актів дозволяє зробити висновок про те, що термін «суб'єкт надання адміністративної послуги» і, як наслідок, термін «адміністративна послуга» в Законі України «Про адміністративні послуги» дещо звужені і не охоплюють всіх випадків фактичного надання послуг іншими ніж посадові чи службові особи органів державної влади та/або місцевого самоврядування суб'єктами при здійсненні ними владних управлінських функцій на основі законодавства, в тому числі на виконання делегованих повноважень.

Прикладом надання таких послуг може слугувати надання нотаріусами адміністративних послуг з реєстрації прав на нерухоме майно та їх обтяжень та реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань, або уповноваженими органами місцевого самоврядування – юридичними особами публічного права (комунальними підприємствами) послуг з видачі свідоцтв про право власності на нерухоме майно в результаті приватизації комунального житлового фонду.

Відсутній в Законі України «Про адміністративні послуги» і такий суб'єкт надання адміністративних послуг, як акредитований суб'єкт державної реєстрації. Поява такого суб'єкта надання адміністративних послуг обмовлена змінами кола суб'єктів державної реєстрації внаслідок прийняття в 2015 році в новій редакції Законів України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень» [3] та «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань» [4].

З огляду на викладене вище, доцільним вбачається внесення відповідних змін до Закону України «Про адміністративні послуги» з метою охоплення його нормами всіх правовідносин, що є предметом його регулювання.

Таким чином, більш коректним формулюванням поняття «суб'єкт адміністративної послуги», через яке визначається поняття «адміністративна послуга» в Законі України «Про адміністративні послуги», вбачається таке: «суб'єкт надання адміністративної послуги – орган виконавчої влади, інший державний орган, орган влади Автономної Республіки Крим, орган місцевого самоврядування, їх посадові особи, інші суб'єкти, уповноважені відповідно до закону надавати адміністративні послуги».

В якості альтернативного варіанту, який відображав би сучасний стан суспільних відносин в цій сфері, можливо також запропонувати наступний: «суб'єкт надання адміністративної послуги – орган виконавчої влади, інший державний орган, орган влади Автономної Республіки Крим, орган місцевого самоврядування, їх посадові особи, нотаріус як спеціальний суб'єкт, під час виконання ним функцій державного реєстратора прав на нерухоме майно та державного реєстратора юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань, акредитовані суб'єкти державної реєстрації, уповноважені відповідно до закону надавати адміністративні послуги».

Між тим, одночасно з терміном «адміністративні послуги» національне законодавство оперує терміном «публічні послуги» і визначення змісту цього поняття також є неоднозначним. Термін «публічні послуги» охоплює більш широке коло суб'єктів їх надання ніж термін «адміністративні послуги» і, відповідно, більш широке коло послуг, що віднесені законодавцем до публічних (при цьому, частина таких послуг за своєю юридичною суттю є адміністративними).

Так, у статті 365-2 Кримінального кодексу України (Зловживання повноваженнями особами, які надають публічні послуги) та статті 368-4 Кримінального кодексу України (Підкуп особи, яка надає публічні послуги) до осіб, які надають публічні послуги віднесені аудитори, нотаріуси, оцінювачі, уповноважені або службові особи Фонду гарантування вкладів фізичних осіб та інші особи, які не є державними службовцями та посадовими особами місцевого самоврядування, але здійснюють професійну діяльність, пов'язану з наданням публічних послуг, у тому числі послуг експерта, арбітражного керуючого, незалежного посередника, члена трудового арбітражу, третейського судді (під час виконання цих функцій) [5].

Таким чином, перелік осіб, які надають публічні послуги в розуміння законодавця, не є вичерпним і сутність послуги залежить не від суб'єкта її надання, а від ознак такої послуги, віднесення або не віднесення її до публічної. При цьому тлумачення терміну «публічні послуги» в Кримінальному кодексі України не надається взагалі.

Проведений аналіз праць вітчизняних науковців і нормативно правових актів свідчить про те, що наукові дослідження та нормативно-правові акти часто містять різні погляди на зміст понять «адміністративні послуги» та «публічні послуги» [6]. Законодавчо визначені поняття «адміністративні

послуги» та «публічні послуги» містять певні вади та не відповідають їх практичному навантаженню внаслідок еволюції відносин, що відбуваються в сфері, що досліджується.

Неузгодженість норм між собою та неповнота регулювання ними суспільних відносин в сфері надання публічних послуг має результатом недосконалість та невизначеність загальних правових засад функціонування механізму надання публічних послуг в Україні. Така ситуація створює перешкоди для запровадження системи контролю якості публічних послуг і заважає підвищенню рівня їх надання.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про адміністративні послуги»: Відомості Верховної Ради (ВВР), 2013, № 32, ст. 409.
2. Кодекс адміністративного судочинства України: Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2005, № 35-36, № 37, ст. 446.
3. Закон України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень»: Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2004, № 51, ст. 553 в редакції Закону № 834-VIII від 26.11.2015, ВВР, 2016, № 1, ст. 9.
4. Закон України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань»: Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, № 31-32, ст. 263 в редакції Закону № 835-VIII від 26.11.2015, ВВР, 2016, № 2, ст. 17.
5. Кримінальний кодекс України: Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2001, № 25-26, ст. 131.
6. Зварич М. Операційне визначення терміна «адміністративні послуги» / М. Зварич, В. Рач, Т. Репецька // Вісн. держ. служби України. – 2010. – № 4. – С. 15-20.

Салькова Т.В.

викладач,

Чернігівський національний технологічний університет

МЕТОДОЛОГІЧНИЙ ПРИНЦИП ЕКОНОМІЧНОЇ ОБГРУНТОВАНOSTІ СОЦІАЛЬНИХ СТАНДАРТІВ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ В СФЕРІ ПЕНСІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В УКРАЇНІ

На практиці принципами управління керуються згідно з політичними, соціально-економічними та культурними умовами, що склалися в суспільстві. Принципи управління обґрунтовують, роз'яснюють зв'язки як між об'єктом і суб'єктом управління, так і всередині кожного з них. Вони відображають властивості, притаманні управлінській системі в цілому, а також окремим її елементам, явищам, процесам. Принципи управління набувають характеру норми, правила, якими керуються в управлінській діяльності.

Отже, методологічні принципи державного управління в сфері пенсійного забезпечення знаходять свою нову форму та зміст поступово, з набранням